

Het garanderen van verbindingen onder rampomstandigheden is voor de overheid nog steeds een lastige zaak. Voor de primaire OOV-diensten is een en ander geregeld, maar voor de ondersteuning van bijvoorbeeld opvang & verzorgingstaken van de gemeenten zijn de verbindingen nog niet goed uitgekristalliseerd. Een belangrijke reden zijn de hoge kosten die hieraan verboden zijn. Mogelijk biedt het inzetten van gelicenceerde radioamateurs de ideale oplossing. Wim Kramer sprak voor Verbinding met Leo Leisink, voorzitter van de stichting DARES.

Leo Leisink

DARES; radioamateurs helpen bij rampen

Door Wim Kramer

Al meer dan 50 jaar worstelt men in Nederland met de vraag of het wenselijk is dat radioamateurs een min of meer geformaliseerde functie hebben bij de bestrijding van rampen. Bekend is dat radioamateurs een zeer belangrijke rol hebben gespeeld bij de ondersteuning van de hulpverlening bij de Watersnoodramp in 1953. Feit is dat juist in de eerste chaotische fase van deze ramp - de overheidsverbindingen waren volledig uitgevallen- de in het rampgebied wonende radioamateurs de enige verbindingen tussen het rampgebied en de buitenwereld waren. In Verbinding van januari 2003 is bij de inzet van radioamateurs tijdens de Watersnoodramp van 1953 uitvoerig stil gestaan. In de nasleep van de Watersnood kwam destijds van de zijde van de chef van de Radiocontroledienst der PTT de wens om een z.g. radioamateur-noodnetorganisatie op te zetten. Dit is echter nooit verder gekomen dan het maken van plannen en enkele oefeningen. In het buitenland is de situatie anders. Zo worden in de Verenigde Staten radioamateurs vaak ingezet tijdens natuurrampen zoals overstromingen en orkanen, die in sommige delen van het land regelmatig voorkomen. Ook in 2002 en 2003 zijn hierbij nog radioamateur-noodnetten ingezet. Ook bij de grote natuurramp in Mexico in de jaren '80 hebben radioamateurs een belangrijk aandeel in de verbindingen gehad. Dat radioamateurs een belangrijke bijdrage

kunnen leveren bij de rampenbestrijding wordt inmiddels ook officieel door de IARU erkend, zoals blijkt uit IARU report WRC-03: article 25 van 3 juli 2003. Artikel 25.3.2. stelt dat radioamateurstations mogen worden gebruikt voor het verzenden van berichten van derden in geval van rampomstandigheden. Hierbij is het aan de aangesloten landen overgelaten hoe men deze service in de praktijk vorm geeft. Een aantal andere onderdelen van artikel 25 beschrijft de eisen waaraan door de radioamateurs moet worden voldaan. Artikel 25.9A stelt dat de aangesloten landen nadrukkelijk wordt aanbevolen om de radioamateurstations de gelegenheid te geven zich te kunnen voorbereiden op hun eventuele taak onder rampomstandigheden.

DARES

In het decembernummer 2003 van maandblad 'Electron', het verenigingsorgaan van de radioamateurvereniging VERON, een vereniging met ruim 10.000 leden (www.veron.nl), staat op pagina 557 een artikel waarin men wil komen tot een nieuw op te zetten radioamateur-noodnet-service in Nederland. Het initiatief wordt voortvarend uitgewerkt, en al in het Electron van juli 2004 (p. 518) wordt bekend gemaakt dat op 28 april van dit jaar de stichting DARES, Radiocommunicatie bij Calamiteiten en Noodsituaties is opgericht. DARES staat voor: Dutch Amateur Radio Emergency Service. Het

zeskoppige oprichtingsbestuur van de stichting bestaat uit vier radioamateurs die deels beroepsmatig ook betrokken zijn bij de OOV-diensten en rampenbestrijding en dokter de Gouw, directeur van de GGD Zuidholland-Noord en Hans Baardscheer, vice-commandant Regionale Brandweer Hollands-Midden. Voorzitter Leo Leisink, radioamateur met call-sign PAOLSK, in het dagelijks leven IT consultant, vertelt dat de Stichting DARES tot doel heeft de kennis en kunde van het opzetten en onderhouden van verbindingen die bij radioamateurs aanwezig is beschikbaar te stellen aan de Nederlandse overheden (Rijk, provincie en gemeenten) voor de bestrijding van rampen en andere grootschalige incidenten. Om dit doel te bereiken is behalve de medewerking van de overheid voor het vaststellen van de kaders waarbinnen radioamateurs hun diensten mogen aanbieden ook van belang de radioamateurs zelf te trainen in het georganiseerd samenwerken met de overheden bij rampomstandigheden. Behalve deze operationele aspecten wordt ook aandacht gegeven aan de technische zaken van de te leggen verbindingen. De bedoeling is dat de verbindingen worden gemaakt met de eigen apparatuur van de aangesloten radioamateurs. Voor de overheid dus een goedkope oplossing om te kunnen beschikken over een groot aantal verbindingsposten verspreid over heel Nederland, die min of meer 7x24 uur paraat

+++ Kort nieuws +++ Kort nieuws +++ Kort nieuws +++ Kort nieuws +++ Kort nieuws +++ Kort nieuws

geen reden om de kabels te verplichten KPN daarnaast ook op het kabelnet toe te laten. De minister heeft met dit advies tot op heden niets gedaan, vermoedelijk omdat het niet in zijn beleid past. De minister is voor zoveel mogelijk openheid. Het is overigens maar de vraag in hoeverre dit advies invloed heeft, want KPN heeft bij OPTA, die over dit soort zaken gaat, een rechtszaak hierover aangespannen om toelating af te dwingen.

Sepura levert aan Frans vliegveld

Na het grote contract met Air France heeft Sepura nu ook de levering van nieuwe portofoons en mobilofoons voor het Parijse vliegveld Charles de Gaulle gewonnen. Het vliegveld zal gaan werken met de SRP2000 sGPS en de SRM2000. Belangrijkste reden

voor de keuze was de GPS mogelijkheid voor de portofoons en het aansluiten bij Air France. www.sepura.com

T-Mobile

T-Mobile stopt met UMTS

T-Mobile stopt hoogstwaarschijnlijk met UMTS. T-Mobile werkte met Orange samen bij de aanleg van de UMTS-infrastructuur in de NV RANN. Die samenwerking is gestopt. RANN wordt ontbonden, dat heeft Orange ons laten weten. Orange wil wel zelfstandig doorgaan met UMTS om te voldoen aan de verplichtingen uit de vergunning, maar verwacht niet dat T-Mobile dat voorbeeld zal volgen. Bij de verplichtingen is overigens niet bepaald dat men zelfstandig een netwerk moet uitrollen. Het is toegestaan om netwerkcapaciteit in te kopen bij providers die al een netwerk hebben.

PHILIPS

Al 1 miljard Philips-schermpjes in telefoons

Philips heeft bekend gemaakt dat het miljardste schermje voor een mobiele toepassing (GSM/PDA) is afgeleverd. Philips verwacht dat aantal ook de komende zes jaar af te zetten. Het marktaandeel van Philips in deze schermen is wereldwijd ongeveer 22%.

Nederland Breedbandland

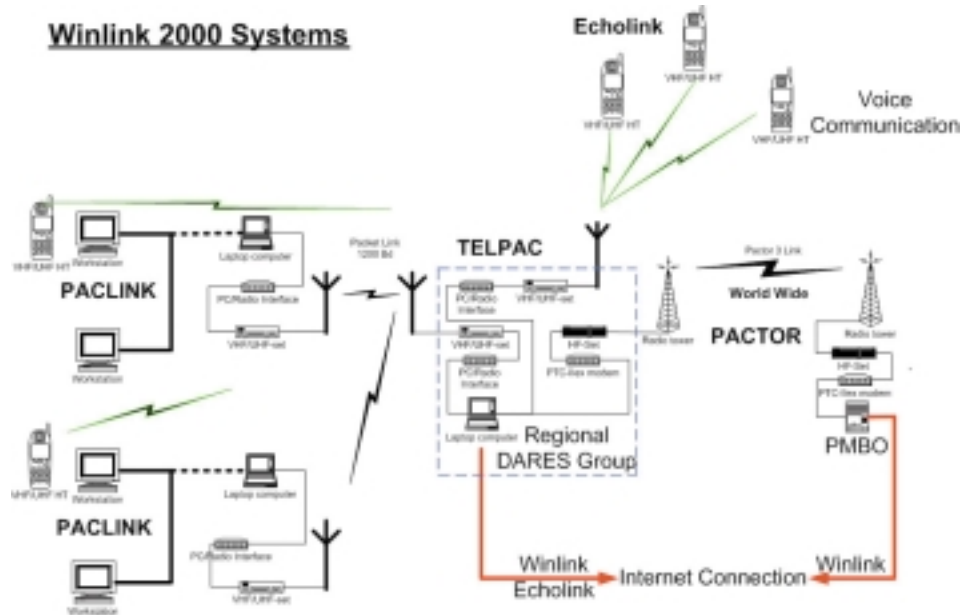
Minister Brinkhorst heeft startsein gegeven voor Nederland BreedbandLand (NBL). Zeven ICT-bedrijven, drie brancheorganisaties en het Ministerie van Economische Zaken lanceren gezamenlijk dit initiatief dat in korte tijd moet uitgroeien tot hét nationale onaf-

zijn. In elk geval kunnen de aangesloten radioamateurs nu al op elk gewenst moment en in zeer korte tijd een Nederland dekkend radio-communicatienetwerk operationeel in de lucht brengen op de kortegolf (80 of 40 meter amateur-band) dat volledig infrastructuur onafhankelijk is. Iets wat de overheid zelf anno 2004 niet meer kan. Inmiddels hebben een kleine 200 radioamateurs zich aangemeld als deelnemer aan het DARES-net. Om alvast, vooruitlopend op de formele inbedding in de organisatie van de rampenbestrijding, de verbindingen te oefenen en informatie uit te wisselen wordt op elke eerste en derde maandagavond van de maand tussen 20-21 uur een verbidingsnet opgezet op 3677 KHz. (80 meterband) en op de VHF 145.3125 MHz (twee meter amateur-band, in dit geval ook gekoppeld aan echolink).

Techniek

Behalve een spraak (of zondig nog morsetelegrafie) netwerk op de 80 of 40 meterband kunnen de radioamateurs van DARES meer bieden. Radioamateurs zijn vaak goed ingevoerd in de modernste radioverbindingstechnieken en zo maakt DARES dan ook o.a. gebruik van z.g. 'Echolink' verbindingen. Echolink biedt de mogelijkheid om het internet te gebruiken als een extra verbindingsweg tussen de radiostations. Hierbij worden dan de VHF (2 meter amateur-band) of UHF (70 centimeter amateurband) signalen als VoIP protocol over het internet verzonden. Tevens hebben radioamateurs op de VHF en UHF voor spraakverbindingen de beschikking over relaisstations die door heel Nederland staan opgesteld. Met name ook data-verbindingen, zoals e-mail verkeer, kunnen door radioamateurs worden gemaakt. Hiervoor wordt gebruik gemaakt van het Winlink2000-systeem, met voor de HF-banden de Pactor II/III mode en voor de last-mile communicatie op VHF/UHF packet radio middels Paclink en Telpac. 'Er zijn in de afgelopen tijd al enkele technische tests uitgevoerd,' zo vult Leo Leisink aan. 'Behalve het testen van de NVIS-80/40 meter antenne is ook de berichtenuitwisseling met Pactor II/III, Paclink en Telpac onderzocht. Praktijk oefeningen voor het daadwerkelijk operationeel inzetten van regionale DARES eenheden zullen in 2005 plaatsvinden.' Van de

Winlink 2000 Systems

firma Schaart uit Katwijk aan den Rijn heeft de stichting DARES een Yeasu FT 897 kortegolfset en van de firma Dolstra uit Bergum een SCS PTC-Ilex Pactor controller ter beschikking gekregen voor opleidings- en oefendoeleinden. Ook de firma Stilma uit Balk sponsort de stichting met apparatuur terwijl de vereniging van radioamateurs VRZA een bedrag van 500 Euro beschikbaar heeft gesteld voor het dekken van de eerste onkosten.

Operationeel

Het DARES bestuur ziet de toegevoegde waarde van de radioamateurs bij de rampenbestrijding vooral op het niveau van ondersteuning van gemeenten bij hun rampentaak. 'We willen een faciliterende ondersteuning zijn bij met name het verwerken van berichtenverkeer voor gemeenten. Denk hierbij aan de registratie van evacués, maar ook aan logistieke diensten zoals het bestellen van bedden, voedsel en wat verder nodig is bij noodopvang,' aldus Leo Leisink. Het verzoek om een DARES netwerk in te zetten bij ramp omstandigheid zal dan ook komen van de coördinerend burgemeester van het rampgebied of zal al tijdens de GRIP3 fase worden geregeld. De organisatie van DARES zal zijn dat er 25 regiocoördinatoren worden aangesteld, samenvallend met de veilig-

heidsregio's die de primaire contacten met de betrokken instanties in hun regio onderhouden en dat er naast het landelijk verbidingsstation ook 25 regiostations worden aangewezen die als spil van het verbidingsnet fungeren. Een en ander dient echter nog met de overheid (BZK) formeel te worden overlegd. Een eerste bespreking hierover met BZK heeft plaatsgevonden op 29 november jl. 'Dit eerste kennismakingsgesprek verliep in een goede sfeer en het bleek dat het initiatief van DARES op het juiste moment is gekomen. Het onderwerp 'communicatie bij rampen' staat momenteel hoog op de politieke agenda zo vertelde BZK ons. In januari 2005 zal een vervolgesprek plaatsvinden waarbij BZK het overheidsstandpunt met betrekking tot de inzet van radioamateurs bij rampen naar voren zal brengen,' zo besluit Leo Leisink.

Voor meer informatie over de activiteiten van de stichting DARES zie www.dares.nl. Op deze site kunt u tevens alle gebruikte frequenties en informatie over te houden oefeningen aantreffen. ■

hankelijke platform voor breedbandontwikkelingen. Nederland BreedbandLand heeft als doel het beter en slimmer gebruik van breedband te stimuleren door het maatschappelijke en economische nut van breedband mogelijkheden aan te tonen, te illustreren en gefragmenteerde 'best practices' te verbreden en op te schalen tot nationale projecten. Gestart wordt in de zorg en de retail/moderbranche. Het initiatief voor het NBL is genomen door de Capgemini, Cisco Systems, Getronics, KPN, Lucent Technologies, Microsoft, Nederland-ICT, Siemens, VECAL, Vefica samen met het Ministerie van Economische Zaken. De Nederlandse ambitie om de Europese koploper op het gebied van breedband te worden, is één van de belangrijkste redenen die hen tot dit gezamenlijke initiatief heeft gebracht. Aanleiding tot dit initiatief is de Breedbandnota van het Ministerie van Economische Zaken.

Een andere belangrijk argument is dat er in Nederland veelvuldig wordt geëxperimenteerd met breedband, maar dat het vaak bij kleinschalige pilots blijft. Het lijkt erop dat diverse partijen opnieuw het wiel aan het vinden zijn. Door het delen van kennis en ervaringen, de bereidheid op te schalen én door het wegnemen van knelpunten, kan een versnelling in de ontwikkeling van breedbandinfrastructuur en -toepassingen optreden. Bottom-up aanpak. Het NBL ondersteunt innovatieve breedbandcases in de maatschappelijke en economisch relevante sectoren gezondheidszorg, onderwijs, mobiliteit, overheidsdienstverlening, en diverse sectoren in het MKB. Deze 'best practices' worden gesteund in het uitdragen van hun ervaringen en kennis in de eigen sector: 'innovation by peers'. Het NBL selecteert die best practices die zijn op te

schalen tot een toonaangevend impulsproject op nationaal niveau voor de gehele sector. Deze nationale impulsprojecten worden door het NBL op de rails gezet, begeleid en waar nodig ondersteund bij het wegnemen van knelpunten en 'showstoppers'. Het NBL verzamelt en bundelt in samenwerking met de markt kennis en ervaring van bestaande breedbandcases en maakt ze vervolgens voor een ieder toegankelijk.

Meetbaarheid

Het succes van de activiteiten van het NBL wordt afgemeten aan de mate waarin de eigen ambities en doelstellingen worden gerealiseerd. Per sector of MKB-branchen wordt bij aanvang van de activiteiten een nulmeting of schatting uitgevoerd. Daarin wordt gekeken naar het bewustzijn van breedbandige mogelijkheden en